

مراکز نوآوری شهری، موتور محرک تحول

هوشمند مشهد

مجتهد نژاد حسین
رئیس کمیسیون عمران - حمل و نقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد

بهره‌مندی از فناوری‌های نو ظهور در حوزه حمل و نقل و ترافیک، یکی از جنبه‌های اصلی اقدامات در کمیسیون عمران، حمل و نقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد مقدس است؛ بر همین اساس از سال گذشته کارگروه تکنولوژی‌های نوین و دانش بنیان باهدف بهبود کارایی، ایمنی، پایداری و تجربه کاربردی در سیستم‌های حمل و نقل ذیل این کمیسیون تشکیل شده است. از سوی دیگر خلأیت و نوآوری در این حوزه بسیار گسترده و پویاست که از آن جمله می‌توان به زیرساخت‌های هوشمند شهری مانند سیستم‌های مدیریت ترافیک هوشمند، پل‌ها، تقاطع‌ها و جاده‌های هوشمند و ایستگاه‌های حمل و نقل هوشمند اشاره کرد.

از جمله موارد حیاتی و اثرگذار در خصوص بهره‌مندی از این ظرفیت، بهره‌گیری از سوخت‌های جایگزین به روش تحقیق و توسعه سوخت‌های پاک ترمانند هیدروژن، سوخت‌های زیستی و سوخت‌های مصنوعی برای کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و کاهش آلودگی هواست. مرکز نوآوری حمل و نقل و ترافیک مشهد می‌تواند با بهره‌گیری از فناوری‌های روز در این راستا تحولی اساسی در مدیریت شهری ایجاد کند. خلأیت و نوآوری در حوزه حمل و نقل نه تنها به فناوری‌های جدید محدود نمی‌شود، بلکه شامل رویکردهای نوین در برنامه‌ریزی، مدیریت و سیاست‌گذاری نیز می‌شود؛ بر همین اساس هدف نهایی کمیسیون عمران، حمل و نقل و ترافیک برای گسترش و توسعه این اقدامات، ایجاد سیستم حملی و نقلی است که کارآمد، ایمن، پایدار، مقرون به صرفه و در دسترس برای همه زائران و مجاوران مضجع شریف رضوی باشد.

مشهد هوشمند؛ تحقق رؤیای شهر آینده با مراکز نوآوری

مراکز نوآوری شهری امروزه به بازیگران اصلی تحول شهرها تبدیل شده‌اند. این مراکز با بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته مانند هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و سیستم‌های حمل و نقل هوشمند، چالش‌های پیچیده شهری را هدف گرفته‌اند. در مشهد به عنوان دومین کلان‌شهر ایران این مراکز می‌توانند راهکارهای نوآورانه‌ای برای معضلاتی مانند ترافیک سنگین، آلودگی هوا و فرسودگی زیرساخت‌ها ارائه دهند. شهرهای پیشرویی مانند بارسلون و استوکهولم با استفاده از سیستم‌های حمل و نقل هوشمند و شبکه‌های سنسوری، مدیریت ترافیک را متحول کرده‌اند. دبی در مسیر تبدیل ۲۵ درصد از حمل و نقل شهری به خودروهای خودران تا ۲۰۳۰ گام برمی‌دارد و لندن با توسعه زیرساخت‌های خودروهای برقی، الگویی در کاهش آلودگی هوا ارائه داده است.

مشهد با چالش‌های متعددی از جمله ترافیک، آلودگی هوای ناشی از تردد خودروها، نیاز مبرم به نوسازی زیرساخت‌های شهری و ضرورت ارتقای کیفیت حمل و نقل عمومی روبه‌روست. راهکارهای پیشنهادی برای این کلان‌شهر شامل توسعه سیستم‌های هوشمند ترافیکی با استفاده از سنسورهای IoT، گسترش ناوگان حمل و نقل پاک است.

علی قهرمانی
مسئول مراکز نوآوری عمران و حمل و نقل شهری

نقش کلیدی مراکز نوآوری شهری حمل و نقل در حل معضلات شهری

از هوشمندسازی ترافیک تا ارتقای اقتصاد محلی

این روزها شاهد ظهور مراکز نوآوری تخصصی در حوزه حمل و نقل شهری هستیم که مثل نسیمی تازه، تحولی در مدیریت ترافیک شهرها ایجاد کرده‌اند. این مراکز نه تنها به فکر بهبود زیرساخت‌های حمل و نقل هستند، بلکه با تکیه بر فناوری‌های روز به دنبال راه‌حل‌های خلاقانه برای کاهش ترافیک، ترویج حمل و نقل پاک و افزایش ایمنی جاده‌های می‌گردند. مشهد به عنوان پیشگام این حرکت، نمونه‌های موفق «ایستگاه نوآوری مشهد» و «مرکز نوآوری بوستان ترافیک» را در کارنامه دارد. این مراکز با وجود اینکه در ابتدای مسیر ماجرایی خود هستند، بانه کارگیری ناوگان هوشمند و روش‌های نوین، گام‌های بلندی در مسیر تبدیل مشهد به شهری با حمل و نقل پایدار برداشته‌اند.

همه چیز درباره ایستگاه نوآوری مشهد

اولین و بزرگ‌ترین ایستگاه نوآوری جهان، یک ایستگاه قدیمی، متروکه و عظیم قطار در مرکز شهر پاریس (منطقه ۱۳ پاریس) با نام ایستگاه نوآوری فرانسه (استیشن اف Station F) است که با سرمایه‌گذاری خاویر نایل به طور کامل بازسازی شد و ضمن تجهیز به فضای کار اشتراکی، اتاق جلسات و کنفرانس، امکان استقرار صدها کارآفرین، استارت‌آپ، فریلنسر و شرکت سرشناس حوزه نوآوری و فناوری همانند فیس‌بک، مایکروسافت، ناور و... را فراهم کرد. در ژوئن ۲۰۱۷ این مرکز افتتاح شد و از آن زمان یک کارآفرین ایرانی الاصل به نام «رکسانا ورزا» آن را مدیریت می‌کند.

اولین مرکز نوآوری حمل و نقل شهری مشهد به عنوان ایستگاه نوآوری مشهد Station M، نیز با الهام از مفهوم ایستگاه نوآوری، در محل یکی از ایستگاه‌های پرطرفدار، برخوردار و پر مخاطب مترو و خطوط سه‌گانه قطار شهری مشهد از بین ایستگاه‌های کوهسنگی، اندشت، کاوه، هفت تیر و پایانه وکیل آباد جانمایی شد که در طبقه فوقانی ایستگاه مترو کوهسنگی، واقع در بستر خط ۲ قطار شهری مشهد، در انتهای خیابان کوهسنگی راه اندازی شد. ایستگاه نوآوری مشهد در خیابان کوهسنگی، در مجاورت بوستان کوهسنگی، یکی از مناطق گردشگری مشهد، با امکانات بازار خرید و مراکز تجاری نظیر برج مهر کوهسنگی و انواع کافه‌ها و رستوران‌های پرطرفدار شهر مشهد قرار گرفته است که در فضایی با مساحت حدود سیصد مترمربع، مجهز به فضای کار اشتراکی فریلنسرها، فضای کار شرکتی دانش بنیان‌ها و مجهز به بستر اینترنت پرسرعت مبتنی بر فیبر نوری FTTH و سایر امکانات مورد نیاز کارآفرینان و اکوسیستم نوآوری شهری مشهد است.

همه چیز درباره مرکز نوآوری بوستان ترافیک مشهد

نام یکی از بزرگ‌ترین و مجهزترین پارک‌های آموزش ترافیک کشور است؛ بوستان ترافیک مشهد که ابتدا با هدف یک پروژه نوآورانه در حوزه آموزش و آگاهی بخشی به شهروندان، به ویژه کودکان و نوجوانان، به منظور مدیریت ترافیک و ایمنی جاده‌ها راه اندازی شده است. به عنوان یک محیط آموزشی و تفریحی طراحی شده است تا با استفاده از مدل‌های مینیاتوری از جاده‌ها و وسایل نقلیه، شهروندان و مراجعان را با قوانین ترافیک و اهمیت ایمنی در رانندگی آشنا کند. این پروژه نه تنها یک مرکز آموزشی است، بلکه یک فضای تفریحی برای کودکان و خانواده‌ها نیز به شمار می‌رود و هم‌اکنون در برنامه توسعه مراکز نوآوری حمل و نقل شهری قرار گرفته است.

دومین مرکز نوآوری حمل و نقل شهری مشهد تحت عنوان مرکز نوآوری بوستان ترافیک مشهد، در حاشیه بزرگراه شهید کلازتری، بعد از میدان انقلاب، کنار گذر میدان حافظ، با فاصله کمی از امکانات بازار خرید و مراکز تجاری پرطرفدار شهر مشهد نظیر مجتمع تجاری اطلس و بازار امین واقع شده است که در فضایی با مساحت حدود پانصد مترمربع در طبقه فوقانی بوستان ترافیک مشهد قرار دارد و مجهز به فضای کار اشتراکی فریلنسرها، فضای کار شرکتی دانش بنیان‌ها و سایر امکانات مورد نیاز کارآفرینان و اکوسیستم نوآوری شهری مشهد است.

فضای کار اشتراکی فریلنسرها	فضای کار شرکتی دانش بنیان‌ها	۱۵۰ مترمربع مساحت کل تقریبی	۳۵۰ مترمربع مساحت کل تقریبی	۳۰ نفر تعداد فضای استقرار در فازیک	۶ شرکت تعداد فضای استقرار در فازیک	۲-۳ مترمربع فضای استاندارد واحد تقریبی	۳۰-۶۰ مترمربع فضای استاندارد واحد تقریبی	خدمات ضروری و اینترنت	خدمات ضروری و اینترنت
امکانات استاندارد	امکانات استاندارد	تعداد فضای استقرار در فازیک	تعداد فضای استقرار در فازیک	تعداد فضای استقرار در فازیک	تعداد فضای استقرار در فازیک	فضای استاندارد واحد تقریبی	فضای استاندارد واحد تقریبی	امکانات استاندارد	امکانات استاندارد